

ת"פ 16709/04/22 - מדינת ישראל נגד יונס עלי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 16709-04-22 מדינת ישראל נ' עלי(עציר)

לפני	כבוד השופט מוחמד עלי
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	יונס עלי (עציר)

גזר דין

מהו העונש שראוי להטיל על הנאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה לפי סעיף 488(א) רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

כתב האישום ומהלך הדין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה לפי סעיף 488(א) רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**).

2. בפתח כתב האישום צוין כי הנאשם הוא אחיו של ראג'ח עלי (להלן: **המתלונן**), כי השניים מתגוררים בסמיכות בכפר מזרעה, וכי בבעלות המתלונן רכב מסוג ניסאן (להלן: **הרכב**). על פי עובדות כתב האישום, בלילה שבין ה-23.3.2022 ל-23.3.2022, החל מהשעה 22:00 לערך, חנה הרכב בצומת הסמוכה לביתו של המתלונן, בסמיכות לכלי רכב אחרים, ובקרבת מקום לבתים. ביום 23.3.2022 סמוך לשעה 1:15, הגיע הנאשם לצומת באמצעות רכב מסוג סוזוקי אשר היה בבעלות חברה ובשימוש הנאשם. הנאשם יצא מרכב הסוזוקי ושילח אש במזיד בחלק האחורי של הרכב, וזאת בכוונה להצית את הרכב. האש אחזה ברכב ואז, הנאשם נכנס לרכב הסוזוקי ונסע מהמקום לצימר הממוקם בנהריה. לאחר זמן קצר כבתה האש שאחזה ברכב. כתוצאה ממעשיו של הנאשם ניזק חלקו האחורי של הרכב, נגרם לו נזק פנימי בשל פיח ואש, החלון האחורי נופץ, ונגרם תקר לשני הגלגלים האחוריים.

3. בדין שהתקיים ביום 31.5.2022 הודה הנאשם בעובדות כתב האישום במלואן, ומיד לאחר מכן ניתנה הכרעת דין בה הורשע בעבירה שיוחסה לו.

ראיות וטענות הצדדים לעונש

עמוד 1

4. בישיבה שהתקיימה ביום 9.6.2022 העיד המתלון מטעם הנאשם במסגרת הראיות לעונש. המתלון ציין כי הנאשם הוא אחיו והוא אף מעסיק אותו, כי הרכב שהוצת הוא ישן ובעל ערך נמוך, כי הנזק שנגרם היה מועט ומוערך בכ- 150 ₪, וכי ממילא התכוון לתקן את הרכב. כן ציין המתלון את מצבה הרפואי של אמו, שמצפה לשיבת הנאשם הביתה עוד לפני חג "אלאדחא" הממשמש ובא.

5. ב"כ המאשימה הגיש טיעונים בכתב וכן הוסיף וטען בעל פה. ב"כ המאשימה עמד על הערכים המוגנים בעבירה בה הורשע הנאשם ועל חומרת הפגיעה באותם ערכים: נטען כי עבירת ההצתה עלולה לפגוע בחיי אדם, בשלום הציבור וברכושו ולגרום למפגע סביבתי. אשר לנסיבות ביצוע העבירה - ב"כ המאשימה ציין את הנסיבות הבאות: כי קדם לעבירה תכנון על ידי הנאשם; כי הנאשם ביצע את העבירה לבדו; כי עשה כן בשעת לילה מאוחרת, כאשר הרכב חנה בסמיכות לרכבים אחרים ולבתי מגורים, בעוד התושבים ישנים ולא יכולים להבחין באש וכך לנסות לכבותה. ב"כ המאשימה ציין כי כתוצאה מההצתה רכבו של המתלון עלה באש ונגרם לו נזק, וכי היה סיכון כי האש תתפשט לרכבים נוספים או לבתי מגורים ותגרום פגיעה בחיי אדם או ברכוש. ב"כ המאשימה הפנה למדיניות הענישה הנוהגת. לשיטתו, במקרה הנדון מתחם העונש נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר, לצד מאסר על תנאי ארוך ומרתיע ופיצוי כספי. ב"כ המאשימה הפנה להרשעתו הקודמת של הנאשם בעבירות רכוש והפרת הוראה חוקית, אשר התיישנה, בגינה ריצה עונש מאסר של 20 חודשים, וציין נתון זה מצדיק נקיטה בענישה מרתיעה. לסיכום, ביקש ב"כ המאשימה לגזור את עונשו של הנאשם במחצית התחתונה של המתחם שהוצע, וזאת לאור העובדה כי עברו הפלילי של הנאשם התיישן.

6. הסנגור התייחס לנסיבות ביצוע העבירה וביקש לשים את הדגש על כך שהנזק שנגרם לרכבו של המתלון היה קל. הסנגור טען כי אין מקום לייחס משקל של חומרה לעובדה שהרכב חנה בסמוך לרכבים אחרים ולבתיים, משום שמטבע הדברים הרכב חנה תמיד בסמוך למקום מגורים. הסנגור ציין כי המתחם אליו עותרת המאשימה אינו מגובה בפסיקה של בית המשפט, והפנה למדיניות ענישה מקלה מזו שטענה לה המאשימה. לשיטת הסנגור, המתחם מתחיל מ-10 חודשי מאסר בפועל ומסתיים ב-24-36 חודשים. אשר לגזירת העונש בתוך המתחם, הסנגור טען כי יש ליתן משקל להודאת הנאשם שחסכה בזמן שיפוטי וכן לקבלת האחריות המלאה מצדו. הסנגור ביקש שלא לייחס חומרה לתכנון שקדם לביצוע העבירה, שכן לדידו עבירת ההצתה תמיד מתבצעת לאחר תכנון. כן ציין הסנגור את העובדה שהנאשם עצור עד תום ההליכים. לסיכום, ביקש הסנגור להעמיד את עונשו של הנאשם על 10 חודשי מאסר וכן להטיל עליו מאסר על תנאי; כן ביקש להימנע מהטלת עונש כספי - בשים לב לעמדת המתלון.

מתחם העונש ההולם

7. כידוע, גזירת הדין נעשית, בדרך כלל, בשני שלבים עיקריים: קביעת מתחם עונש הולם ולאחר מכן גזירת העונש בגדרי מתחם העונש (סעיף 40ג' לחוק העונשין). בתוך כך יש לבחון אם קיימים שיקולים המצדיקים סטייה מהמתחם (ראו לענין בחינת שלבי גזירת העונש בין היתר: ע"פ 1127/13 **גברזגיי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.1.2014)). סימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, מונה שתי אפשרויות בהן ניתן לסטות ממתחם העונש שנקבע. סעיף 40ד' לחוק העונשין קובע כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם במקרה ומצא כי הנאשם השתקם או שיש סיכוי של ממש שישתקם. סעיף 40ה' לחוק העונשין קובע אפשרות להטיל עונש חמור מהרף העליון של המתחם במקרהו של נאשם שיש חשש ממשי שיחזור ויבצע עבירות, והחמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשת כדי להגן על

שלום הציבור (קביעה כזו מחייבת קיומו של עבר פלילי משמעותי או הצגת חוות דעת מקצועית).

8. יוער תחילה כי במקרה שלפנינו כתב האישום מגלם אירוע אחד במובן סעיף 40'ג' לחוק העונשין ואין טענה שלא כך מצב הדברים.

9. עבירת ההצתה באה להגן על ערכים שנועדו לשמור שלום הציבור, ביטחונם, בטיחותם ושלמות רכושם וגופם. עבירת ההצתה היא עבירה חמורה, בעלת פוטנציאל נזק הרסני וסיכון רב, גם כאשר מדובר בנזק לרכוש בלבד. בית המשפט העליון עמד לא אחת על חומרתה הרבה של העבירה "שראשיתה ידועה, אולם כיצד תתפשט ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה, הוא עניין שלמציית, בדרך כלל, אין שליטה עליו" (ע"פ 2599/07 קריין נ' מדינת ישראל (30.4.2007)). ועוד על עבירת ההצתה נאמר כי "ראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות" (ע"פ 3210/06 עמארה נ' מדינת ישראל (18.3.2007)). אך לאחרונה התייחס בית המשפט העליון לחומרת עבירת ההצתה וציין:

"אין לדעת כיצד תתפשט האש אשר "דרכה לילך ולהזיק", ובמי תאחז ותפגע בדרך הילוכה הלא צפוי. גם במקרים בהם התכוון המצית לפגיעה אחת, אין בידיו של המשלח אש לשלוט בהשתוללותה, ואף שראשיתה ידועה - אחריתה מי ישורנה...".
(ע"פ 8622-21 הולר נ' מדינת ישראל (15.5.2022) (להלן: עניין הולר)).

10. עיון בכתב האישום מלמד כי הנאשם הגיע באישון לילה למקום בו חנה רכבו של המתלונן על מנת להציתו. להגעתו של הנאשם למקום קדם מטבע הדברים תכנון והצטיידות באמצעים להצתת הרכב. העובדה כי רכבו של המתלונן חנה בסמוך לרכבים אחרים ובסמוך לבתי מגורים, לא הניאה את הנאשם ממעשיו - ובכך טמונה חומרה המתבטאת בפוטנציאל לגרימת נזק גדול יותר לרכוש. כמו כן, לא ניתן להתעלם מהנזק שעלול היה להיגרם לחיי אדם. החומרה הטמונה בעבירת ההצתה מצאה ביטוי בעונש שהמחוקק קבע לצדה - 15 שנות מאסר בנסיבות "רגילות" ו- 20 שנות מאסר בנסיבות חמורות שפורטו בחוק. במקרה שלפנינו המדובר בעבירה לפי הרישא של הסעיף.

11. אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירת ההצתה - בעניין הולר התייחס בית המשפט העליון למדיניות הענישה בעבירות ההצתה וקבע כי יש להשית עונש מאסר בפועל על מבצעה (עניין הולר; ראו גם: ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (19.4.2016); ע"פ 9299/09 קסקס נ' מדינת ישראל, פסקה י' (19.9.2010); ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (13.3.2013); ע"פ 2249/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 22 (11.11.2018); ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (8.11.2012); ע"פ 3149/16 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.11.2016); ע"פ 2356/17 רגבי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (29.6.2020); ע"פ 7205/15 ויינבלט נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (14.7.2016); ע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (7.3.2017)).

12. בית המשפט העליון עמד גם על הצורך להבחין בין מדרגי חומרה בעבירת ההצתה שמולידים מנעדים רחבים, שונים ולא אחידים של טווחי ענישה. בע"פ 4036/13 אמארה נ' מדינת ישראל (5.10.2014) צוינו דברים אלו:

"בתוך מדרג זה ניתן להצביע על מדרגי ביניים של חומרה, מה שיכול להסביר את הסיבה לכך שהענישה הנלווית לעבירת ההצתה אינה אחידה ונעה על סקאלה רחבה (ע"פ 9226/11 גוזלנד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 (8.10.2013)): הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידית של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פיזיות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש כמו במקרה דנן. מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה" [ההדגשות שלי - מ"ע].

13. לשם השוואה נסקור מספר מקרים עם נסיבות דומות, ולא יהיה זה מיותר לשוב ולהזכיר כי כל מקרה ונסיבותיו ולעולם יהיה שוני בין הנסיבות הקשורות בכל מקרה ומקרה.

בע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013), אליו גם הפנתה המאשימה, דובר במערערים שהם קרובי משפחה שבזמן העבירה היו בגילאי 18 ו-19, אשר הציתו רכב, שהיה על פי הנתען בבעלות משותפת של אחד מהם ושל המתלונן, על רקע סכסוך שהתגלע ביניהם בנוגע להחזקה בו. כתוצאה מכך הרכב נשרף כליל. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשמים 27 ו-38 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון התייחס לגזר הדין, שלא נקבע בו מתחם מפורש וציין כי המתחם שאומץ בו נע בין שנתיים לארבע וחצי שנים, והעיר כי "...הגם שאכן לא ניתן לה ביטוי מפורש בגזר הדין - איננו מוצאים מקום להתערב, שכן היא משקפת בפועל את מתחם הענישה ההולם לעבירת ההצתה שביצעו המערערים בנסיבות המקרה";

בת"פ (מחוזי חיפה) 15168-10-17 מדינת ישראל נ' נסראוי (28.2.2018), אליו גם הפנתה המאשימה, הודה הנאשם, לאחר סיום פרשת התביעה, בעבירת ההצתה. באותו מקרה הנאשם ניגש לרכבו של המתלונן, שפך על הרכב נוזל דליק ושילח בו אש באמצעות מצית. נקבע מתחם ענישה הולם שבין 24 ל-36 חודשי מאסר בפועל והוטלו 24 חודשי מאסר בפועל;

בע"פ 6021/11 יוסף נ' מדינת ישראל (24.2.2014) הורשע הנאשם בשתי עבירות של הצתת כלי רכב, שתי עבירות איומים, ושתי עבירות של הדחה בחקירה. בית המשפט המחוזי הטיל עונש מאסר של 16 חודשים בפועל. בית המשפט העליון ציין כי העונש שהוטל על ידי בית המשפט המחוזי הוא נמוך ביחס לחומרת העבירות שביצע בנסיבותיהן, בהתחשב בעונש המרבי בצדן וברף הענישה שנקבע בפסיקה. נקבע כי על פי מדיניות הענישה שהשתרשה בפסיקה, העונש הנהוג בעבירות ההצתה, בנסיבות דומות לנסיבות המקרה שלפנינו, עומד על 3-4 שנות מאסר. עם זאת, בית המשפט העליון לא התערב בעונש בצינו את חלוף הזמן מביצוע העבירות והתנהלותו האקטיבית של המדובב.

בת"פ (מחוזי חיפה) 6220-05-13 מדינת ישראל נ' חרב (7.7.2013), הורשע הנאשם על פי הודאתו בהצתת

רכב, לאחר תכנון מוקדם, על רקע סכסוך קודם עם בעל הרכב. נקבע מתחם ענישה הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, הוטל עונש של 14 חודשי מאסר בפועל;

בת"פ (מחוזי חיפה) 41715-01-20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (2.7.2020), אליו גם הפנה הסנגור, הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של הצתה והיזק במזיד לרכב. הנאשם נפרד מאשתו לאחר תקופת נשואין קצרה וזו שבה להתגורר בבית הוריה. על רקע סכסוך בין הנאשם לבני משפחתה של אשתו, הנאשם הגיע בשעת לילה בסמוך לבית הוריה של אשתו, הצית את רכבה של חמותו באמצעות חומר מזרז בעירה ונסע מהמקום. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל והשית על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (מחוזי חיפה) 5422-10-20 **מדינת ישראל נ' גרבאן** (21.1.2021), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בהצתת רכב על רקע סכסוך משפחתי. הנאשם הגיע למקום כשהוא רעול פנים ומצויד בבקבוק בנזין, הצית את הרכב ונמלט מהמקום. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר, וקבע עונש של 12 חודשי מאסר לאור גילו הצעיר של הנאשם, היעדר עבר פלילי, הודאתו עוד בשלבי החקירה, ניהול אורח חיים נורמטיבי עד ביצוע העבירה, ותקופת מעצר ממשית באזוק אלקטרוני;

בת"פ (מחוזי חיפה) 63395-01-17 **מדינת ישראל נ' ערו** (17.5.2017), אליו גם הפנה הסנגור, נדון עניינו של מי שהצית, באמצעות בנזין, את רכבו של אחיו, על רקע סכסוך מקרקעין. הרכב חנה בסמוך למבנה מאוכלס. נקבע מתחם ענישה הנע בין 10 ל-36 חודשי מאסר ודינו נגזר ל-12 חודשי מאסר, לאור הודאתו, העדר עבר פלילי, והפגיעה בו ובמשפחתו עקב הטלת מאסר ממושך.

14. לפיכך, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בנסיבותיו של מקרה זה נע בין 12 עד 36 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי. בנסיבות העניין ובשים לב לעמדת המתלונן, לא ראיתי לכלול רכיב כספי במתחם העונש.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

15. בגזירת העונש בגדרי מתחם העונש ההולם, יש לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין). בעניין זה שקלתי את השיקולים הבאים:

(-) הנאשם יליד 1990, רווק. לנאשם הרשעה פלילית אחת מיום 17.5.2010, אשר התיישנה ביום 15.1.2022, אך לא נמחקה מהמרשם. ההרשעה היא בגין עבירות של פריצה לבנין שאינו דירה וביצוע גניבה, התפרצות למגורים/תפילה לבצע עבירה, גניבה, והפרת הוראה חוקית. בגין עבירות אלו הוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 20 חודשים וכן מאסר על תנאי. אמנם, גם הרשעה שהתיישנה היא נתון רלוונטי שניתן להתחשב בו, אך יש לקחת בחשבון את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה ועד היום (ראו: ע"פ 7661-14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.1.2016)).

(-) הנאשם הודה בעובדות כתב האישום עוד בתחילתו של ההליך, והביע חרטה על מעשיו.

(-) המתלונן, נפגע העבירה, העיד בפניי וביקש להקל עם הנאשם - אחיו. מטבע הדברים היות ומדובר בבני משפחה מקרבה ראשונה, המתלונן אינו מבקש למצות את הדין עם הנאשם, ואף מציין את הקושי של אמם להתמודד על מעצרו של הנאשם. שקלתי את עמדתו של המתלונן, וזאת בבחינת הפגיעה של עונש המאסר בנאשם ובבני משפחתו.

(-) לבסוף שקלתי את התקופה בה היה הנאשם נתון במעצר: הנאשם עצור מיום 25.3.2022 ועד היום, במשך כמעט שלושה חודשים.

גזר הדין

16. לאור האמור לעיל, בשים לב למתחם העונש שקבעתי ולשיקולים הקשורים לגזירת העונש, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בפועל לתקופה של 15 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 25.3.2022.

12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, והתנאי שלא יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה או עבירת אלימות פיזית מסוג פשע, ויורשע בה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשפ"ב, 23 יוני 2022, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.